

Dosarul nr. I-202/2019;
12-1-2028-15012019

S E N T I N Ţ A
În Numele Legii

28 iulie 2023

mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău sediu Buiucani
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător
Grefier
Interpret

Ana Cucerescu
Cristian Vinogradov
Valeriu Ciobanu, Tamara Criniţcaia

Cu participarea:

Acuzatorului de Stat
Părţii vătămate
Avocatul părţii vătămate
Avocatului inculpatului
Inculpatului:

Lilia Şapovalov
***** Menne
Gheorghe Ionaş
Veaceslav Bărăteanu
***** Lazări

a judecat în şedinţa de judecată publică, în procedură generală, cauza penală privind învinuirea Lazari *****, născut la *****, IDNP: *****, originar şi domiciliat în r-nul *****, studii medii, căsătorit, doi copii minori la întreţinere, nesupus militar, naţionalitate moldovean, cetăţean al Republicii Moldova, la moment nu este angajat în câmpul muncii, anterior nu a fost judecat, **în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(1) din Cod penal.**

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Cauza penală s-a aflat în examinare în instanţa de judecată de la data de 15.01.2019, fiind redistribuită la judecătorul Ana Cucerescu la data de 12 decembrie 2022 şi examinată la 28 iulie 2023.

Procedura de citare legal executată.

a c o n s t a t a t :

1. Fapta prejudiciabilă săvârşită de inculpat, considerată ca fiind dovedită:

Inculpatul Lazari ***** în perioada de timp 28.09.2015 - 06.10.2015, avînd scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul înţelegerii transportării automobilului de model „*****i” cu Vin cod *****, din Germania în Republica Moldova, încheierea actului fiind determinat de un comportament dolosiv şi viclean, a intrat în proprietatea automobilului care-i aparţinea cu drept de proprietate cetăţeanului Germaniei, ***** Menne şi fără ca ultimul să-i fi perfectat lui Lazari ***** careva acte ce i-ar permite ultimului de a intra în posesia automobilului, cauzându-i astfel părţilor vătămate ***** Menne şi ***** Menne un prejudiciu în sumă totală de 3680 euro, care conform ratei de schimb valutar în coraport cu moneda naţională la data de 06.10.2015 constituia suma de 83201,86 lei.

2. Procedura examinării cauzei penale.

În acest context, instanţa de judecată reţine că inculpatul Lazari ***** vina în comiterea infracţiunii imputate nu a recunoscut-o şi a pledat pentru examinarea cauzei în procedura generală. În

acest sens, în conformitate cu art.art.351, 352 din Cod de procedură penală, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei penale în procedură generală.

3. Argumentele participanților la proces.

1. Poziția inculpatului.

Astfel, fiind oferită posibilitatea de a se expune și a prezenta argumentele în fața instanței, *fiind audiat în cadrul ședinței de judecată pe marginea învinuirilor aduse, inculpatul Lazari ****** a declarat instanței de judecată că vina nu o recunoaște.

În luna aprilie anul 2015 ***** Manne s-a adresat la el pentru a o ajuta să restaureze casa veche. Deoarece pînă la asta sa adresat la o companie de construcție la Chișinău unde aproximativ un expert a calculat că restaurarea casei va costa începând cu suma de 290 mii lei, care era o sumă prea mare pentru ea. S-a adresat la el ca să o ajute, să restaureze casa mai ieftin. A început lucrările după ce a convenit totul. Personal 8 ani pînă în 2015 a fost peste hotarele țării, nu avea nevoie de achitarea financiară și nu cerea de la ea bani, dar lucrările le făcea pe construcția casei. În luna septembrie anul 2015 la jumate de lună, Manne ***** i-a propus să cumpere de la el mașină de model ***** din 2005 producție și va fi scoasă suma din banii pentru lucrările pe care le făcea și a acceptat. La sfîrșitul lunii septembrie din contul salariului său a fost cumpărat un bilet în Germania unde a zburat la ei și i-au arătat mașina, a acceptat și a stat la ei 2-3 săptămâni. Toate cheltuielile se rețineau din salariu său. La a 4 zi în Germania a fost înregistrată mașina pe el și au fost făcute toate actele, în acest timp se afla pe teritoriul Germaniei cu ei împreună. Ulterior a venit în Moldova și a devamat mașina. Peste 2-3 zile a pus mașina pe numere moldovenești, mai departe continua să lucreze la ei pînă la luna februarie- martie anul 2016. Ulterior cu ***** au început să apară neînțelegeri, se anina de diferite lucrări și au fost diferite neînțelegeri și în locul său a trimis pe alt verișor. După ce a plecat peste 7-8 luni a venit scrisoare precum că automobilul dat se află în căutare și că a furat mașina dată din Germania.

La întrebările apărătorului Veaceslav Bărăteanu, inculpatul a concretizat că mașina cu care venea spre Moldova a fost achitată total de către el. A fost o parte achitată de el personal și o parte din datoria care aveau ei față de el. La acel moment îi datorau părțile vătămate suma de 6000 euro. Din suma dată ei au reținut o parte pentru mașină, nu ține minte exact suma, au fost 2700 euro achitași din salariul său de ***** , iar restul banilor personal i-a dat. Menne ***** careva pretenții la Judecătoria Criuleni le avea față de el, a fost depusă acțiune civilă față de el. În acțiunea civilă ea se referea la datoriile, precum că îi datorează bani pentru automobil. Judecătoria a decis de a încasa din contul său suma aproximativă de 5000 euro. Decizia dată a fost contestată cu recurs, dar decizia Judecătoriei Criuleni a rămas în vigoare, dar nu a executat la moment decizia instanței.

La întrebările acuzatorului de stat, inculpatul a concretizat că Menne a reînregistrat mașina pe el, au mers la înregistrarea mașinii unde a fost înregistrată mașina pe numele său și au fost efectuate toate actele. A fost actul vânzare-cumpărare, mașina dată i-a fost vîndută în sumă de 3900 euro. Suma din contractul de vânzare-cumpărare a automobilului a fost vîndut din motiv că a trecut mult timp. Obiectul acțiunii civile se referă la automobilul dat.

La întrebările apărătorului părții vătămate Gheorghe Ionaș, inculpatul a concretizat că pe lângă prețul de 3900 euro a mașinei, toate cheltuielile au fost reținute din datoria care era față de el de la Menne și toate cheltuielile erau la partea părții vătămate. Devamarea era făcută din banii săi. A cheltuit pentru devamarea automobilului aproximativ 900 euro. A mai declarat că, a avut încredere în ***** și la ea fiica trebuia să plece la universitate și el a spus că are bani și poate achita. Suma de 6000 euro puteau să îi întoarcă și peste 10-15 ani din motiv că avea încredere ca în soră. În contractul de vânzare cumpărarea a fost indicat că mașina era ca un cadou pentru ca să fie mai puțin taxa de devamarea, dar la moment nu ține minte suma exactă. La vamă a transmis toate actele care i-au fost transmise, a prezentat la vamă contractul vânzare-cumpărare. În contractul acela este indicată suma de

300 euro și suma cea nu este reală. Automobilul a fost înregistrat de către el pe teritoriul Republicii Moldova. Automobilul îi aparține tatălui său, dar nu ține minte când a fost înregistrat pe tatăl său. A înregistrat mașina pe tatăl său deoarece așa a dorit. Cu automobilul se folosește personal și tatăl său după înregistrare.

La întrebările instanței, inculpatul a concretizat că îi erau datori părțile vătămate cu suma de 6000 euro și el avea 3000 euro. După cumpărarea automobilului și întocmirea actelor, i-au dat 1300 euro din 6000 euro. Ei îi sunt datori 4700 euro.

3.2. Argumentele acuzării de stat.

Conform art.26, alin.(3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Astfel, în ședința de judecată acuzatorul de stat, procuror în Procuratura mun. Chișinău, în susținerea învinuirii formulate față de inculpatul Lazări *****, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(1) Cod penal, a prezentat următoarele probe administrate la urmărirea penală și examinate nemijlocit în ședința de judecată:

- Declarațiile părții vătămate Menne *****, care în ședința de judecată a declarat instanței că în luna aprilie anul 2015 a venit cu soțul acasă în Republica Moldova și a hotărât ca casa părintească să o repare la care verișorul său ***** Lazări să îi ajute și să facă el reparația la casă. Lazari V. i-a spus că dorește pentru lucru care va fi efectuat câte 500 euro pe lună, plus a achitat pentru materiale de construcție 20 000 euro. În luna iulie 2015 Lazări ***** la rugat pe soțul său să procure un automobil de model ***** la care soțul a găsit automobil, a procurat și a spus verișorului ***** Lazări că a găsit un automobil în valoare de 3900 euro și că poate veni în Germani ca să ia mașina. Soțul i-a procurat bilet într-o direcție cu 120 de euro. În luna septembrie el a venit în Germania și a spus că a uitat banii acasă la care soțul a spus că automobilul se oferă pentru ca să-l aducă în Moldova și când vor veni în Moldova va fi achitată suma oferită, iar dacă nu va avea banii va înscrie automobilul pe numele său. Când sa pornit spre Moldova soțul i-a dat 1200 euro pentru devamare și cheltuieli de drum. Înaintate de aceasta a luat numărul de tranzit cu asigurare care a costat 130 de euro, dar nu a făcut nici un contract de vânzare-cumpărare din motiv că sa gândit că numărul de tranzit nu-i oferă dreptul de a fi proprietar. În luna decembrie anul curent a înțeles cu soțul că sunt duși în eroare cu construcția și că urmează să pună mașina în garaj la care a fost anunțați că automobilul nu le aparține, dar îi aparține lui Lazări V. Până a veni în Moldova, aprilie 2016, soțul s-a adresat la poliție în Germania și automobilul a fost dat în căutare. Când a venit în Moldova a dorit să vorbească cu Lazări în privința automobilului și el categoric a refuzat să discute în privința întoarcerii automobilul pentru că el este a lui și au decis să se adreseze la poliție.

La întrebările apărătorului părții vătămate, partea vătămată a declarat instanței de judecată că Lazări V. la intrare în Moldova a telefonat-o și a spus că nu poate intra în Moldova pentru că nu are contractul de vânzare-cumpărare a automobilului la care a spus să se întoarcă înapoi cu automobilul în Germania și să procure bilet la avion. Peste jumate de oră a sunat-o și a spus că el tot a rezolvat cu contractul de vânzare-cumpărare, a fost oferit cu 50 de euro și deja este în drum spre casă. Nu a crezut despre faptul că contractul de vânzare cumpărare a fost, fiind motiv că contractul urma să fie semnat de sot, nu a crezut. Cu Lazări nu au fost semnate acte de vânzare-cumpărare. Tot el a declarat că starea de sănătate a soțului este grea și el nu va putea să vină în Moldova în timpul apropiat din motive de sănătate și anume că nu se fac așa proceduri în Moldova.

La întrebările acuzatorului de stat, partea vătămată a declarat instanței de judecată că automobil a fost procurat aproximativ cu 2400 euro, apoi a investit în automobil prin cumpărarea pieselor și a reparat mașina, deja suma 3900 euro. Necesitatea ca soțul să se adrese la poliție ca automobilul, să fie dat în căutare, a fost că Lazări a spus că nu mai este automobilul soțului dar este a lui. Soțul s-a adresat la poliție în Germania pentru ca a înțeles că au fost mințiți.

La întrebările apărătorului Veaceslav Bărăteanu, partea vătămată a declarat instanței de judecată că, Lazări a sosit în Germania avea lucrat la casă peste 5 luni, restante față de Lazări față de serviciile prestate nu au fost, când a venit în Germania nu avea datorii față de el. Scopul ca soțul să achiziționeze bilet pentru ca să vină Lazări în Germania a fost procurat din motiv că a fost procurat online și era mai ieftin. Până a venit Lazări în Germania șotul a cumpărat în luna iulie automobilul. Spre Moldova Lazări ***** sa pornit cu mașina și actele, pașaportul automobilului dat, nr. de tranzit și asigurarea pe perioada de tranzit. Lazări urma să aducă în Moldova automobilul trebuia să aducă mașina și să o pună în garaj și o va primi atunci când va da banii pentru mașină. Cu Lazări nu a semnat nici un act, contract sau recipisă în Germania din motiv că soțul nu a făcut contract de vânzare cumpărare. Automobilul a fost scos de la evidență din Germania pentru a primi numere Tranzit. Suma pretinsă a fost promisă de către Lazări că atunci când vine cu soțul în Moldova va fi achitați banii pentru automobilul pe numere de tranzit cu asigurare 130 de euro, costul biletului 130 de euro, suma 1200 de euro pentru devamare și cheltuipe pe drum suma totală fiind 5400 euro. Când a înțeles că îi duce în eroare cu costul materialelor de construcție cu reparația, văzând că sunt duși în eroare, a spus să nu facă reparație și să pună mașina în garaj.

Suplimentar, în cadrul examinării cauzei, partea acuzării a mai prezentat în susținerea învinuirii formulate privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) din Cod penal următoarele probe cercetate în cadrul examinării cauzei:

- Procesul verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii, înregistrată în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni Direcția de Poliție a mun. Chișinău, cu nr. 235 la 10.05.2016 (v.I, f.d.2);

- Plângerea cet. ***** Menne cu anexe, pe faptul atragerii la răspundere penală a cet. Lazarev *****, înregistrată la 04.05.2016 în Inspectoratul General al Politiei, Direcția de Poliție a mun. Chișinău cu nr.693/16 (v.I, f.d.3-9);

- Proces-verbal de examinare a obiectului din 17.05.2016, acțiune procesuală în cadrul căreia a fost supus examinării pachetul de acte care au servit la înmatricularea automobilului de model „*****”, cu n/î ***** în original: cererea standard pentru proprietari particulari depusă de Lazari ***** din 11.10.1982; declarație pe propria răspundere privind autenticitatea datelor și documentelor prezentate la înmatricularea mijloacelor de transport, unde persistă semnătura declarantului; adeverință cu nr.0427885, eliberată de Biroul Vamal Leușeni, în care sunt indicate datele automobilului și a persoanei care a devamat mijlocul de transport; chitanță seria/nr ***** de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice, unde este indicat descrierea mărfii, țara de unde a fost importat mijlocul de transport și numele persoanei; Bref care conține datele automobilului înmatriculat, proprietățile tehnice și numele persoanei pe care sunt înregistrate numere tranzit; un invoice și traducerea acestuia, unde este indicat datele vânzătorului și cumpărătorului și obiectul vânzării împreună cu datele caracteristici pe care persistă ștampila serviciului vamal (v.I, f.d.21);

- Cererea standard pentru proprietari particulari depusă de către Lazari *****, domiciliat în o*****. Totodată se conțin datele automobilului înmatriculat de model „*****” Cod Vin ***** cu anul de fabricație 2005, culoare argintie la înregistrare fiindu-i eliberat numărul de înmatriculare *****; (v.I, f.d.22-23);

- Adeverință cu nr.0427885 pentru mijlocul de transport importat, eliberată de Biroul Vamal Leușeni nr.4503, în care sunt indicate datele automobilului și a persoanei care a devamat mijlocul de transport; (v.I, f.d.24);

- Chitanța seria/nr. ***** de percepere a obligațiilor vamale de la persoane fizice unde se indică descrierea mărfii, țara unde a fost importat mijlocul de transport și numele persoanei. Pe chitanță persistă semnătura persoanei care a achitat taxele vamale (v.I, f.d.25);

- (Fahrzeugbrief) Bref care conține datele automobilului înmatriculat, proprietățile tehnice și numele persoanei-Lazari *****, pe care sunt înregistrate numerele tranzit (v.I, f.d.26-28);

-Factura/Invoice nr.9605 din 01.10.2015 traducere și actul în original, unde sunt indicate datele vânzătorului (Menne ***** Heinrich) și a cumpărătorului (Lazari *****) și obiectul vânzării (*****) împreună cu datele caracteristice pe care este aplicată ștampila Serviciului Vamal (v.I, f.d.29-30);

- Copia certificatului de înmatriculare partea II, data primei înregistrări fiind la 10.01.2006, în baza actului dat se indică că posesorul certificatului, Lazari ***** nu este posesorul vehiculului în baza certificatului dat (v.I, f.d.31);

- Copia Raportului de verificare tehnică, data testării 06.10.2015, a automobilului de model ***** VIN: *****, copia poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă seria *****, copia fișei pentru eliberarea certificatului de înmatriculare a vehiculului (v.I, f.d.32-33).

În continuare, instanța de judecată menționează că în ordinea art.24 alin.(3) din Cod de procedură penală, care prevede că „părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură”, în cadrul cercetării judecătorești, **partea apărării** a făcut trimitere la următoarele probe/înscrisuri:

- Hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 17.11.2017 pe acțiunea civilă intentată de Menne ***** împotriva lui Lazări ***** în care este indicat expres că din probele materiale la caz rezultă că la 25.08.2015 au fost întocmite 2 recipise între Lazări ***** și Menne ***** . Recipisele date reprezintă că Lazări ***** a împrumutat de la Menne ***** suma de 1230 euro cu obligația rambursării acesteia într-o rată lunară, și suma de 3900 euro pentru a cumpăra automobilul de model ***** care este mijlocul de transport în învinuirea formulată. Prin acesta hotărâre sa admis pretenția invocată de Menne ***** și sa încasat din contul lui Lazări ***** suma de 5662 euro în calitate de datori și dobânzi și cheltuieli de judecată (v.II, f.d.75-77);

- Decizia Curții de Apel Chișinău din 22.03.2018 în cauza civilă intentată de Menne ***** împotriva lui Lazări ***** privind încasarea datoriei, prin care a fost respinsă cererea de apel și menținută hotărârea din 17.11.2017 (v.II, f.d.78-81);

- Încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios-administrativ a Curții Supreme de Justiție din 12.09.2018, prin care a fost respins recursul ca inadmisibil și menținerea hotărârii primei instanțe (v.II, f.d.82-85);

- Înscrisuri: Certificatul de înmatriculare tradus și certificatul de înmatriculare partea 2 la fel tradus, Caracteristica în privința lui Lazări *****, Certificatul de la Primăria la locul de trai a lui Lazări *****, copia Certificatului de căsătorie și Certificatul de naștere a ambilor copii a lui Lazări ***** (v.II, f.d.5, 6-20).

În concluzie, prin prisma prevederilor legale prevăzute în art.384 din Codul de procedură penală instanța de judecată va da apreciere doar probelor care au fost cercetate nemijlocit în cadrul ședinței de judecată.

4. Aprecierea instanței de judecată.

Potrivit prevederilor art.384 din Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. La fel, urmează ca instanța de judecată să își întemeieze sentința numai pe probele care au fost cercetate nemijlocit în ședința de judecată.

Subsecvent se reține că potrivit prevederilor art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În concordanță cu conținutul art.389 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată și nu poate fi bazată pe presupuneri.

În conformitate cu art.93, alin.(1) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art.101 alin.(1) și (2) Cod procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.14 alin.(1) Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

Conform art.51 alin.(1) din Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Potrivit art.52, alin.(1) din Cod penal, se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

În conformitate cu prevederile art. 8 din Cod de procedură penală, precum și cu cele ale art.21 din Constituția Republicii Moldova, orice cetățean beneficiază de prezumția de nevinovăție, deschiderea unei proceduri judiciare penale – prin începerea urmăririi penale – nefiind posibilă decât în condițiile prevăzute de lege.

Astfel, la adoptarea unei hotărâri de condamnare prin prisma jurisprudenței CtEDO, până la rămânerea definitivă, inculpatul are statutul de persoană nevinovată, la fel se reține că pronunțarea unei decizii judecătorești de condamnare, prezumția de nevinovăție este răsturnată cu efecte *erga omnes*, iar soluția magistraților trebuie să se bazeze pe probe certe de vinovăție, iar în caz de îndoială, ce nu poate fi înlăturată prin probe, trebuie să se pronunțe o soluție de achitare.

În contextul prevederilor legale citate *supra* și în coraport cu circumstanțele de fapt ale cauzei constatate în cadrul cercetării judecătorești în prezenta cauză penală, instanța de judecată constată dincolo de orice dubiu rezonabil că, în privința inculpatului Lazari *****, a fost pornită urmărirea penală și derulată cu respectarea legislației procesual penale în vigoare.

La fel, prin prisma art.6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, inculpatului i-a fost adus la cunoștință atât natura și cauza acuzației, cât și probele pe care se fundamentează acuzația, precum și calificarea juridică care a fost dată faptelor săvârșite de acesta într-o manieră detaliată prin rechizitoriul întocmit.

În acest context instanța de judecată reține că, potrivit art.100 alin.(4) din Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Fiind apreciate în cumul probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședință de judecată se constată că acestea sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, dovedind dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția lui Lazari *****, în comiterea infracțiunii incriminate prevăzute de art.190 alin.(1) din Cod penal.

Or, prin cumulul probelor cercetate, în cadrul examinării cauzei instanța a stabilit că Lazari ***** în perioada de timp 28.09.2015-06.10.2015, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul înțelegerii transportării automobilului de model „*****i” cu Vin cod *****, din Germania în Republica Moldova, încheierea actului fiind determinat de un comportament dolosiv și viclean, a intrat în proprietatea automobilului care-i aparținea cu drept de proprietate cetățeanului Germaniei, ***** Menne și fără ca ultimul să-i fi perfectat lui Lazari ***** careva acte ce i-ar permite ultimului de a intra în posesia automobilului, cauzându-i astfel părților vătămate ***** Menne și ***** Menne un prejudiciu în sumă totală de 3680 euro, care conform ratei de schimb valutar în coraport cu moneda națională la data de 06.10.2015 constituia suma de 83201,86 lei.

În mod particular, în ședința de judecată partea vătămată Menne *****, cu suficientă precizie, în vederea confirmării circumstanțelor indicate în rechizitoriul, a declarat instanței că *„...în luna aprilie anul 2015 a venit cu soțul acasă în Republica Moldova și a hotărât ca casa părintească să o repare la care verișorul său ***** Lazări să îi ajute și să facă el reparația la casă. Lazari V. i-a spus că dorește pentru lucru care va fi efectuat câte 500 euro pe lună, plus a achitat pentru materiale de construcție 20 000 euro. În luna iulie 2015 Lazări ***** la rugat pe soțul său să procure un automobil de model ***** la care soțul a găsit automobil, a procurat și a spus verișorului ***** Lazări că a găsit un automobil în valoare de 3900 euro și că poate veni în Germani ca să ia mașina. Soțul i-a procurat bilet într-o direcție cu 120 de euro. În luna septembrie el a venit în Germania și a spus că a uitat banii acasă la care soțul a spus că automobilul se oferă pentru ca să-l aducă în Moldova și când vor veni în Moldova va fi achitată suma oferită, iar dacă nu va avea banii va înscrie automobilul pe numele său. Când sa pornit spre Moldova soțul i-a dat 1200 euro pentru devamare și cheltuieli de drum. Înaintate de aceasta a luat numărul de tranzit cu asigurare care a costat 130 de euro, dar nu a făcut nici un contract de vânzare-cumpărare din motiv că sa gândit că numărul de tranzit nu-i oferă dreptul de a fi proprietar. În luna decembrie anul curent a înțeles cu soțul că sunt duși în eroare cu construcția și că urmează să pună mașina în garaj la care au fost anunțați că automobilul nu le aparține, dar îi aparține lui Lazări V. Pînă a veni în Moldova, aprilie 2016, soțul s-a adresat la poliție în Germania și automobilul a fost dat în căutare. Când a venit în Moldova a dorit să vorbească cu Lazări în privința automobilului și el categoric a refuzat să discute în privința întoarcerii automobilul pentru că el este a lui și au decis să se adreseze la poliție..., ...Lazări V. la intrare în Moldova a telefonat-o și a spus că nu poate intra în Moldova pentru că nu are contractul de vânzare-cumpărare a automobilului la care a spus să se întoarcă înapoi cu automobilul în Germania și să procure bilet la avion. Peste jumate de oră a sunat-o și a spus că el tot a rezolvat cu contractul de vânzare-cumpărare, a fost oferit cu 50 de euro și deja este în drum spre casă. Nu a crezut despre faptul că contractul de vânzare cumpărare a fost, fiind motiv că contractul urma să fie semnat de soț, nu a crezut. Cu Lazări nu au fost semnate acte de vânzare-cumpărare. Tot el a declarat că starea de sănătate a soțului este grea și el nu va putea să vină în Moldova în timpul apropiat din motive de sănătate și anume că nu se fac așa proceduri în Moldova..., ...automobil a fost procurat aproximativ cu 2400 euro, apoi a investit în automobil prin cumpărarea pieselor și a reparat mașina, deja suma 3900 euro. Necesitatea ca soțul să se adrese la poliție ca automobilul, să fie dat în căutare, a fost că Lazări a spus că nu mai este automobilul soțului dar este a lui. Soțul s-a adresat la poliție în Germania pentru ca a înțeles că au fost mințiți..., ...Lazări a sosit în Germania avea lucrat la casă peste 5 luni, restanțe față de Lazări față de serviciile prestate nu au fost, când a venit în Germania nu avea datorii față de el. Scopul ca soțul*

să achiziționeze bilet pentru ca să vină Lazări în Germania a fost procurat din motiv că a fost procurat online și era mai ieftin. Pînă a venit Lazări în Germania șotul a cumpărat în luna iulie automobilul. Spre Moldova Lazări ***** sa pornit cu mașina și actele, pașaportul automobilului dat, nr. de tranzit și asigurarea pe perioada de tranzit. Lazări urma să aducă în Moldova automobilul trebuia să aducă mașina și să o pună în garaj și o va primi atunci când va da banii pentru mașină. Cu Lazări nu a semnat nici un act, contract sau recipisă în Germania din motiv că șotul nu a făcut contract de vânzare cumpărare. **Automobilul a fost scos de la evidență din Germania pentru a primi numere Tranzit.** Suma pretinsă a fost promisă de către Lazări că atunci când vine cu șotul în Moldova va fi achitați banii pentru automobilul pe numere de tranzit cu asigurare 130 de euro, costul biletului 130 de euro, suma 1200 de euro pentru devamare și cheltuieli pe drum suma totală fiind 5400 euro. Când a înțeles că îi duce în eroare cu costul materialelor de construcție cu reparația, văzând că sunt duși în eroare, a spus să nu facă reparație și să pună mașina în garaj”.

Astfel, analizând conținutul declarațiilor părții vătămate Menne *****, instanța atestă că acestea prin conținutul său factologic demonstrează elementele descrise în rechizitoriul cu privire la prezența scopului dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, a explicat ce manopere frauduloase a utilizat inculpatul Lazari ***** pentru a determina partea vătămată la transportarea automobilului de model „*****1” cu Vin cod ***** din Germania în Republica Moldova, a intrat în proprietatea automobilului care-i aparținea cu drept de proprietate cetățeanului Germaniei, ***** Menne și fără ca ultimul să-i fi perfectat lui Lazari ***** careva acte ce i-ar permite ultimului de a intra în posesia automobilului.

La fel, circumstanțele descrise de partea vătămată Menne ***** coroborează cu conținutul mijloacelor de probă cercetate în cadrul ședinței de judecată, în special se face trimitere la conținutul procesului-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii, înregistrată în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni Direcția de Poliție a mun. Chișinău, cu nr.235 la 10.05.2016 (v.I, f.d.2); procesul-verbal de examinare a obiectului din 17.05.2016, acțiune procesuală în cadrul căreia a fost supus examinării pachetul de acte care au servit la înmatricularea automobilului de model „*****”, cu n/î ***** în original: cererea standard pentru proprietari particulari depusă de Lazari ***** din 11.10.1982; declarație pe propria răspundere privind autenticitatea datelor și documentelor prezentate la înmatricularea mijloacelor de transport, unde persistă semnătura declarantului; adeverință cu nr.0427885, eliberată de Biroul Vamal Leușeni, în care sunt indicate datele automobilului și a persoanei care a devamat mijlocul de transport; chitanță seria/nr ***** de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice, unde este indicat descrierea mărfii, țara de unde a fost importat mijlocul de transport și numele persoanei; Bref care conține datele automobilului înmatriculat, proprietățile tehnice și numele persoanei pe care sunt înregistrate numere tranzit; un învoce și traducerea acestuia, unde este indicat datele vânzătorului și cumpărătorului și obiectul vânzării împreună cu datele caracteristici pe care persistă ștampila serviciului vamal (v.I, f.d.21); cererea standard pentru proprietari particulari depusă de către Lazari ***** domiciliat în o*****. Totodată se conțin datele automobilului înmatriculat de model „*****” Cod Vin ***** cu anul de fabricație 2005, culoare argintie la înregistrare fiindu-i eliberat numărul de înmatriculare *****; (v.I, f.d.22-23); adeverință cu nr.0427885 pentru mijlocul de transport importat, eliberată de Biroul Vamal Leușeni nr.4503, în care sunt indicate datele automobilului și a persoanei care a devamat mijlocul de transport; (v.I, f.d.24); chitanța seria/nr.***** de percepere a obligațiilor vamale de la persoane fizice unde se indică descrierea mărfii, țara unde a fost importat mijlocul de transport și numele persoanei. Pe chitanță persistă semnătura persoanei care a achitat taxele vamale (v.I, f.d.25); (Fahrzeugbrief) Bref care conține datele automobilului înmatriculat, proprietățile tehnice și numele persoanei-Lazari ***** pe care sunt înregistrate numerele tranzit (v.I,

f.d.26-28); *factura/Invoice nr.9605 din 01.10.2015* traducere și actul în original, unde sunt indicate datele vânzătorului (Menne ***** Heinrich) și a cumpărătorului (Lazari *****) și obiectul vânzării (*****) împreună cu datele caracteristice pe care este aplicată ștampila Serviciului Vamal (v.I, f.d.29-30); *copia certificatului de înmatriculare partea II*, data primei înregistrări fiind la 10.01.2006, în baza actului dat se indică că posesorul certificatului, Lazari ***** nu este posesorul vehiculului în baza certificatului dat (v.I, f.d.31); *copia Raportului de verificare tehnică, data testării 06.10.2015*, a automobilului de model ***** VIN: ***** , copia poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă seria ***** , copia fișei pentru eliberarea certificatului de înmatriculare a vehiculului (v.I, f.d.32-33).

În sensul celor descrise, instanța reține că înscrisurile cercetate în susținerea învinuirii formulate privind comiterea infracțiunii de escrocherie de către Lazari Viaceslav sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, nefiind stabilite anumite contradicții esențiale și semnificative între probele, și corectitudinea cărora nu poate fi pusă sub semnul întrebării, iar în ansamblu confirmă circumstanțele expuse în învinuirea adusă inculpatului.

În altă ordine de idei, instanța reține că apreciază critic poziția inculpatului Lazari Viaceslav privind comiterea infracțiunii prevăzută de art.190, alin.(1) Cod penal cu privire la nevinovăția sa, declarând în acest sens că *"...În luna aprilie anul 2015 ***** Manne s-a adresat la el pentru a o ajuta să restaureze casa veche. Deoarece pînă la asta sa adresat la o companie de construcție la Chișinău unde aproximativ un expert a calculat că restaurarea casei va costa începând cu suma de 290 mii lei, care era o sumă prea mare pentru ea. S-a adresat la el ca să o ajute, să restaureze casa mai ieftin. A început lucrările după ce a convenit totul. Personal 8 ani pînă în 2015 a fost peste hotarele țării, nu avea nevoie de achitarea financiară și nu cerea de la ea bani, dar lucrările le făcea pe construcția casei. În luna septembrie anul 2015 la jumate de lună, Manne ***** i-a propus să cumpere de la el mașină de model ***** din 2005 producție și va fi scoasă suma din banii pentru lucrările pe care le făcea și a acceptat. La sfârșitul lunii septembrie din contul salariului său a fost cumpărat un bilet în Germania unde a zburat la ei și i-au arătat mașina, a acceptat și a stat la ei 2-3 săptămâni. Toate cheltuielile se rețineau din salariu său. La a 4 zi în Germania a fost înregistrată mașina pe el și au fost făcute toate actele, în acest timp se afla pe teritoriul Germaniei cu ei împreună. Ulterior a venit în Moldova și a devamat mașina. Peste 2-3 zile a pus mașina pe numere moldovenești, mai departe continua să lucreze la ei pînă la luna februarie-martie anul 2016. Ulterior cu ***** au început să apară neînțelegeri, se anina de diferite lucrări și au fost diferite neînțelegeri și în locul său a trimis pe alt verișor. După ce a plecat peste 7-8 luni a venit scrisoare precum că automobilul dat se află în căutare și că a furat mașina dată din Germania..., ...mașina cu care venea spre Moldova a fost achitată total de către el. A fost o parte achitată de el personal și o parte din datoria care aveau ei față de el. La acel moment îi datorau părțile vătămate suma de 6000 euro. Din suma dată ei au reținut o parte pentru mașină, nu ține minte exact suma, au fost 2700 euro achitați din salariul său de ***** , iar restul banilor personal i-a dat. Menne ***** careva pretenții la Judecătoria Criuleni le avea față de el, a fost depusă acțiune civilă față de el. În acțiunea civilă ea se referea la datoriile, precum că îi datorează bani pentru automobil. Judecătoria a decis de a încasa din contul său suma aproximativă de 5000 euro. Decizia dată a fost contestată cu recurs, dar decizia Judecătoriei Criuleni a rămas în vigoare, dar nu a executat la moment decizia instanței..., ...Menne a reînregistrat mașina pe el, au mers la înregistrarea mașinii unde a fost înregistrată mașina pe numele său și au fost efectuate toate actele. A fost actul vânzare-cumpărare, mașina dată i-a fost vândută în sumă de 3900 euro. Suma din contractul de vânzare-cumpărare a automobilului a fost vândut din motiv că a trecut mult timp. Obiectul acțiunii civile se referă la automobilul dat..., ...pe lângă prețul de 3900 euro a mașinii, toate cheltuielile au fost reținute din datoria care era față de el de la Menne și toate cheltuielile erau la partea părții vătămate. Devamarea era făcută din banii săi. A cheltuit pentru devamarea automobilului aproximativ 900 euro. A mai declarat că, a*

*avut încredere în ***** și la ea fiica trebuia să plece la universitate și el a spus că are bani și poate achita. Suma de 6000 euro puteau să îi întoarcă și peste 10-15 ani din motiv că avea încredere ca în soră. În contractul de vânzare cumpărarea a fost indicat că mașina era ca un cadou pentru ca să fie mai puțin taxa de devamarea, dar la moment nu ține minte suma exactă. La vamă a transmis toate actele care i-au fost transmise, a prezentat la vamă contractul vânzare-cumpărare. În contractul acela este indicată suma de 300 euro și suma cea nu este reală. Automobilul a fost înregistrat de către el pe teritoriul Republicii Moldova. **Automobilul îi aparține tatălui său, dar nu ține minte când a fost înregistrat pe tatăl său. A înregistrat mașina pe tatăl său deoarece așa a dorit. Cu automobilul se folosește personal și tatăl său după înregistrare..., ...îi erau datori părțile vătămăte cu suma de 6000 euro și el avea 3000 euro. După cumpărarea automobilului și întocmirea actelor, i-au dat 1300 euro din 6000 euro. Ei îi sunt datori 4700 euro.**”*

Astfel, instanța constată că inculpatul depune declarații contradictorii care nu sunt confirmate prin nicio probă din materialele dosarului cu privire la natura și caracterul relațiilor existente între inculpat Lazari ***** și părțile vătămăte Menne ***** și Menne *****, invocând că partea vătămătată ar avea datorie față de inculpat, precum și existența unui contract de vânzare-cumpărare a automobilului de model „*****” Cod Vin *****.

Astfel, instanța constată că inculpatul duce în eroare instanța de judecată cu privire la circumstanțele de fapt ale cauzei, care au avut loc de fapt, poziția acestuia fiind apreciată ca o metodă de apărare, având scop eschivarea de la răspundere penală pentru faptele comise.

Contrar celor invocate de către inculpat, potrivit circumstanțelor constatate prin Hotărârea Judecătorei din 17 noiembrie 2017, menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 22.03.2018 și Încheierea Curții Supreme de Justiție din 12.09.2018, la care face trimitere și partea apărării, instanța denotă că între partea-vătămătată și inculpat a fost întocmită o recipisă cu titlu de împrumut pentru sumele 1230 euro și 3 900 euro, pe care inculpatul nu le recunoaște, invocând că a semnat foi curate. Ca rezultat, s-a dispus încasarea din contul lui Lazari Viaceslav în beneficiul Menne ***** suma de 5 562 euro, dintre care suma împrumutului de 5130 euro și dobânzile anuale și lunare în suma de 532,1 euro și cheltuielile de judecată în suma de 3 559,58 lei.

Astfel, instanța stabilește că inculpatul comunică date eronate cu privire la natura actului juridic încheiat cu părțile vătămăte, iar existența pretensei datorii părților vătămăte în privința Lazari Viaceslav nu este confirmată prin nicio probă.

În concluzie, fiind apreciate în cumul probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședință de judecată instanța constată că acestea nu demonstrează potrivit principiului *dincolo de orice dubiu rezonabil* vinovăția inculpatului Lazari ***** în comiterea infracțiunii, prevăzută de art.190 alin.(1) din Cod penal, *escrocheria*, adică ***dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calității substanțiale a obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic), actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile.***

În continuare, **sub aspectul încadrării juridice a faptei incriminate**, instanța reține că conform art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători. În acest sens, instanța de judecată relevă că în cauza „*Kokkinakis vs Grecia din 25.25.1993*” CtEDO a statuat că o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție va fi îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și la nevoie cu ajutorul interpretării ce-i este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze răspunderea penală.

Instanța de judecată stabilește că inculpatul Lazari ***** a atentat la *obiectul juridic special* al infracțiunii de escrocherie care are un caracter complex: *obiectul juridic principal*-îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile; *obiectul juridic secundar*-îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Obiectul material al infracțiunii specificate îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor. La caz, obiectul material al infracțiunii reprezintă automobilul de model „*****” Cod Vin *****, inculpatul intrând în proprietatea automobilului, care-i aparținea cu drept de proprietate cetățeanului Germaniei, ***** Menne fără ca ultimul să-i fi perfectat lui Lazari ***** careva acte ce i-ar permite ultimului de a intra în posesia automobilului, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu considerabil.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(1) din Cod penal, în vigoare la data comiterii infracțiunii, are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragere; b) acțiunea adiacentă, care constă în inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, actului juridic anulabil, încheierea căruia a fost determinată și de comportamentul dolosiv și viclean al inculpatului; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial considerabil; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Subsecvent, reieșind din faptul că infracțiunea incriminată inculpatului Lazari ***** a fost săvârșită în perioada de timp 28.09.2015 - 06.10.2015, perioada în care dispoziția normei avea o variantă mai scurtă decât cea după modificări, este relevant de a face trimitere la prevederile pct.22-24 a ***Deciziei de inadmisibilitate a Curții Constituționale RM a sesizării nr. 152g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 190 alin.(1) din Codul penal***, în care se stabilește că „...în varianta anterioară, escrocheria era definită ca „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere”. Testul timpului a arătat că aceste dispoziții legale au condus, prin formularea lor vagă, la instituirea unei practici judiciare prin care unele persoane erau trase la răspundere penală pentru simplul fapt al neexecutării obligațiilor civile. Această interpretare extensivă defavorabilă a legii penale a fost constatată de către Curtea Supremă de Justiție în jurisprudența sa. Ea a casat mai multe decizii ale instanțelor ierarhic inferioare, menționând, între altele, că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa din simplul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală (*a se vedea Dosarul nr. Ira-1644/14, 16 decembrie 2014; Ira-940/2017, 25 iulie 2017; Dosarul nr. Ira-9/2018, 2 februarie 2018*). Astfel, Curtea admite că prin noua redacție a articolului 190 alin. (1) din Codul penal a fost detaliată latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, legislatorul urmărind scopul eliminării acestei interpretări extensive defavorabile. Textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean” conduce la ideea că **consimțământul victimei este viciat la momentul încheierii actului juridic prin manopere frauduloase comise cu intenție de către autorul infracțiunii. Autorul îi creează victimei o reprezentare falsă a**

realității... Neexecutarea obligațiilor care derivă dintr-un contract încheiat nu poate fi calificată ca infracțiune de escrocherie dacă nu s-a stabilit că sau folosit manopere frauduloase față de creditorul obligației până la și pentru încheierea contractului....,,

Astfel, pentru a cădea sub incidența legii penale și anume a prevederilor art.190 din Codul penal, dobândirea bunurilor de către făptuitor sub condiția unui angajament, trebuie să fie însoțită încă **de la momentul obținerii de fapt** al acestor bunuri de scopul făptuitorului de a nu-și onora angajamentul. **Nu orice imposibilitate de a onora un angajament din partea unei persoane ce a obținut bunurile altei persoane implică aplicabilitatea legii penale, în detrimentul legii civile. Este esențial de a constata rea-credință făptuitorului, fraudă acestuia, lipsa intenției de a-și onora angajamentele, atitudinea acestuia față de angajamentul propriu-zis și față de obligațiile acestuia.**

Respectiv, comportamentul inculpatului Lazari ***** și circumstanțele legate de anturaj, activitatea acestuia, metoda de a acționa, vin să contureze lipsa dorinței acestuia de a-și onora obligațiile și intenția frauduloasă față de partea vătămată, precum și o imposibilitate de executare a obligațiilor asumate care a fost generată de un scop de cupiditate, și nu de o consecință a vulnerabilității relațiilor civile.

La fel, pentru întrunirea elementelor laturii obiective a escrocheriei este importantă stabilirea conținutului acțiunii adiacente. Din textul dispoziției alin.(1) art.190 din Cod penal se deduce că această acțiune trebuie să îndeplinească următoarele trei condiții:

- să se exprime în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane;
- această inducere în eroare să fie săvârșită prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau;
- ca mincinoasă a unei fapte adevărate în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile.

La caz, inculpatului Lazari ***** i s-a reținut inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calității substanțiale a obiectului, părților.

Prezența scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanțe: situația financiară dificilă a inculpatului care "și-a asumat" angajamentul la momentul încheierii tranzacției, maniera de comportament pe care a manifestat-o făptuitorul după ce i-a fost transmis bunul (automobilul)-înregistrarea acestuia pe o persoană terță.

Suplimentar, instanța statuează că la calificarea infracțiunii săvârșite cu cauzarea de daune considerabile, este necesar să se țină cont de *caracterul considerabil* al daunei cauzate care se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Cu referire la caracterul considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune, instanța de judecată reține consemnarea expresă a acestui fapt de către partea vătămată Menne ***** în ședința de judecată, precum și în alte acte, anexate la materialele cauzei.

Infracțiunea specificată la art.190 alin.(1) din Cod penal este o *infracțiune materială*. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

Latura subiectivă a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - cel de cupiditate. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Subiectul infracțiunii specificate la art.190 alin.(1) din Cod penal este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani.

La caz, instanța a stabilit că inculpatul întrunește semnele subiectului infracțiunii incriminate, fiind la data săvârșirii infracțiunii responsabil, atingând vârsta de 33 ani.

În concluzie, în cadrul examinării circumstanțelor cazului și probatoriului administrat, a fost stabilită întrunirea tuturor elementelor infracțiunii în acțiunile lui Lazari ***** și nu au fost stabilite circumstanțe care să înlăture caracterul penal al faptei.

Prin urmare, instanță ajunge la concluzia că vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) din Cod penal a fost demonstrată incontestabil, *potrivit principiului „in dubio pro reo”*.

5. Referitor la pedeapsa.

Cu referire la posibilitatea aplicării pedepsei, instanța, în prezenta speță, constată, atât temeiul real, cât și temeiul juridic pentru atragerea Lazari *****, la răspundere penală pe componența de infracțiune prevăzută de art.190 alin.(1) din Cod penal.

Totodată, în contextul stabilirii pedepsei în privința inculpatului Lazari ***** privind comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(1) din Cod penal, instanța de judecată reține că neatinând la faptul că vinovăția inculpatului Lazari ***** a fost demonstrată incontestabil prin probe concludente, pertinente, utile, acesta din urmă urmează a fi liberat de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție.

Instanța de judecată menționează că prevederile art.60 din Cod penal, reglementează instituția liberării de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Astfel, expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală constituie temei de încetare a procesului penal, în sensul art.332 din Cod de procedură penală.

Or, în corespundere cu art.60 alin.(1) lit.b) din Cod penal persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Iar, în acord cu alin.(2) al aceluiași articol, prescripția curge ***din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.***

Sanțiunea prevăzută de art.190, alin.(1) din Cod penal, în redacția din 06.10.2015, la data comiterii infracțiunii, reprezintă pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Din interpretarea sistemică a prevederilor art.190 alin.(1) și art.16 alin.(3) din Cod penal rezultă că inculpatul Lazari ***** a comis o infracțiune ce se atribuie la categoria infracțiunilor celor *mai puțin grave*.

Subsecvent, instanța reține că pe parcursul examinării prezentei cauze penale, s-a stabilit că inculpatul Lazari ***** a comis fapta prevăzută de art.190, alin.(1) Cod penal în perioada de timp 28.09.2015-06.10.2015. Astfel, luând în considerare prevederile art.60 alin.(1) lit.b) din Cod penal, instanța constată **că a expirat termenul pentru tragere la răspundere penală deja la data de 06.10.2020.**

Or, examinând minuțios materialele cauzei, instanța atestă că potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 27.12.2018, fapta prejudiciabilă a fost săvârșită în perioada de timp 28.09.2015-06.10.2015 (v.I, f.d.156).

La fel, instanța stabilește că în perioada 05.10.2017 (data pornirii urmăririi penale) și 10.01.2019 (data întocmirii rechizitoriului), la materialele cauzei nu se regăsește nicio ordonanță privind suspendarea urmăririi penale.

În acest sens, la pct.54 din Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 pentru controlul constituționalității Art. II al Legii nr. 56 din 4 aprilie 2014 pentru completarea articolului

60 din Codul penal al Republicii Moldova (prescripția tragerii la răspundere penală) (Sesizarea nr. 27a/2014) se statuează că: *”...necesitatea reglementării prescripției tragerii la răspundere penală reiese din chintesența acestei instituții, or, răspunderea penală, ca mijloc de realizare a ordinii de drept prin constrângere, trebuie să intervină cât mai curând după săvârșirea infracțiunii. Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale, care, după trecerea unui interval îndelungat de timp de la săvârșirea infracțiunii, devine inefficientă în raport cu scopul pedepsei penale”.*

Iar la pct.55 din Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 se menționează că: *”...rațiunea reglementării prescripției răspunderii penale o constituie garantarea securității juridice prin fixarea unor termene pentru intentarea acțiunilor penale și prevenirea unor atingeri dreptului la apărare.*

Având în vedere aceste alegații, instanța relevă că din punctul de vedere al rolului și efectelor pe care prescripția le are în câmpul dreptului penal, ea constituie o situație de fapt care produce consecințe juridice referitoare la raportul juridic de drept penal, pe de o parte, sub aspectul activ al acestuia, adică al dreptului de a aplica pedeapsa și de a impune executarea acesteia, iar, pe de altă parte, sub aspectul pasiv al acestui raport, adică al obligației de a suporta și executa pedeapsa aplicată.

Subsidiar, urmează a fi indicat că natura juridică a prescripției răspunderii este aceea cauză a stingerii răspunderii penale și deci, a acțiunii de tragerea la răspundere penală justificată de inutilitatea recurgerii la constrângerea juridică penală după trecerea unei anumite perioade de timp de la data săvârșirii faptei prevăzute de legea penală. Pe de altă parte este de necontestat că această cauză de înlăturare a răspunderii penale operează *”ope legis”* de plin drept.

Astfel, reieșind din faptul că de la data comiterii faptelor infracționale imputate inculpatului Lazari *****, a expirat termenul de 5 ani de tragere la răspundere penală, instanța ajunge la concluzia privind încetarea procesului penal pornit în privința Lazari ***** pe art.190, alin.(1) din Cod penal în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere penală.

Or, potrivit prevederilor art.391 al.(1) pct.6) din Cod procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: există alte circumstanțe, care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În conformitate cu prevederile art.332 alin.(1) din Cod procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Iar conform art.275, pct.4) din Cod de procedură penală cauza penală urmează a fi încetată din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală a persoanei.

Cu referire la acțiunea civilă, repararea prejudiciului.

Instanța de judecată notează că, în conformitate cu prevederile art.385 alin.(1) pct. 10), 11), 13), 14) și 15) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă; ce trebuie să se facă cu corpurile delictive; cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului.

În acest sens instanța reține că, de către partea vătămată Menne ***** și Menne ***** a fost depusă acțiunea civilă prin care a solicitat încasarea de la inculpatul Lazari ***** a prejudiciului material în suma de 116 390 lei, a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru fiecare

reclamant și 5000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Acțiunea civilă susținută integral în cadrul ședinței de judecată.

În contextul acțiunilor depuse, instanța reține că în conformitate cu art. 219 alin. (1) din Codul de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se întentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În temeiul dispozițiilor art. 219 alin. (2) din Codul de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Potrivit prevederilor art.225 alin. (2) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere.

În conformitate cu art.387 alin. (1) din Codul de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Instanța de judecată atestă că, prezentei spețe îi sunt aplicabile normele de drept material din Codul civil, în vigoare anterior datei de 01 martie 2019, prin prisma art. 7 din Codul civil republicat, ținând cont de faptul că faptele infracționale au fost comise în perioada anilor 2014-2015.

Conform art.1398, alin.(1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale și vinovăția autorului faptei ilicite.

Cu referire la acțiunea civilă formulată de partea vătămată Menne *****, instanța reține că prin ordonanța din 20 aprilie 2018, Chetran Viorica a fost recunoscută în calitate de partea civilă, indicând suma prejudiciului material în mărime de 122040 lei (v.I, f.d.131).

Astfel, reieșind din circumstanțele faptice ale cauzei și în contextul normelor enunțate, instanța de judecată consideră necesar a admite parțial acțiunea civilă formulată de Menne ***** și Menne ***** din următoarele considerente.

Cu întâietate, instanța stabilește că unul din reclamanți Menne ***** a decedat, fapt confirmat prin informație anexată la materialele cauzei-certificat de deces nr.S328/2023, eliberat de funcționar de stare civilă la Oficiul Stării Civile Geldern, circumscripția Kleve, tradus în limba de stat, potrivit căreia Menne ***** a decedat la data de 06.06.2023.

Prin urmare, în ordinea prevederilor art.265, lit.f) din Cod de procedură civilă, instanța va înceta procesul civil în privința Menne *****, or, partea în proces-persoană fizică a decedat, iar alt reclamant Menne *****, care este soția acestuia nu a solicitat succesiunea în drepturi a raportului juridic litigios.

În altă ordine de idei, cu referire la pretenția formulată privind încasarea prejudiciului material în mărime de 116 390 lei, instanța a va respinge, or, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că există o hotărâre judecătorească irevocabilă cu privire la un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeiuri.

În particular, potrivit circumstanțelor constatate prin Hotărârea Judecătorei din 17 noiembrie 2017(v.I, f.d.184), menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 22.03.2018 și Încheierea

Curtii Supreme de Justiție din 12.09.2018, la care face trimitere și partea apărării (anexate la materialele cauzei) instanța denotă că între partea-vătămată Menne ***** și inculpat a fost întocmită o recipisă cu titlu de împrumut pentru sumele 1230 euro și 3 900 euro, pe care inculpatul nu le recunoaște, invocând că a semnat foi curate. Ca rezultat, s-a dispus încasarea din contul lui Lazari Viaceslav în beneficiul Menne ***** *suma de 5 562 euro*, dintre care suma împrumutului de 5130 euro și dobânzile anuale și lunare în suma de 532,1 euro și cheltuielile de judecată în suma de 3 559,58 lei.

Raportând cele constatate și sumele revendicate prin Hotărîrea Judecătorei Criuleni din 17.11.2017 la circumstanțele declarate de către partea vătămată Menne ***** în cadrul ședinței de judecată în prezenta cauza penală ”...*Suma pretinsă a fost promisă de către Lazari că atunci când vine cu soțul în Moldova va fi achitați banii pentru automobilul pe numere de tranzit cu asigurare 130 de euro, costul biletului 130 de euro, suma 1200 de euro pentru devamare și cheltuielile pe drum suma totală fiind 5400 euro...*”, instanța stabilește că de fapt este vorba **de aceeași suma** care reprezintă costul automobilul pus în litigiu și cheltuielile aferente devamării acestuia, în privința căreia deja există o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Cu referire la capătul cererii *privind încasarea pagubei morale* în valoare de 20 000 lei, instanța reține că conform art.1422 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art.1423 din Codul civil, la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciu moral, instanța de judecată ține cont de caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate persoanei vătămate, de consecința faptelor, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, termenul acțiunilor prelungite a inculpatului, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Cu referire la cuantumul prejudiciului moral, instanța reține că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul jurisprudenței Curții europene a drepturilor omului, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Sub imperiul acestor norme, instanța ia în considerare lipsa argumentării factologice adusă de partea vătămată Menne ***** întru justificarea pagubei morale, considerând-o cauzatoare de suferințe psihice. Totuși, instanța reține că, infracțiunea comisă de inculpat, reprezintă atentat la patrimoniul persoanei. Prin însăși natura faptei, cu siguranță s-au cauzat suferințe psihice, respectiv prejudiciu moral.

Totodată instanța relevă că, o recompensă neechitabilă ar crea repulsie față de actul de justiție în sine, menit a restabili echitatea. Corespunzător o recompensă proporțională și echitabilă la caz, ar reprezenta valoarea de **1 000 lei**, care se va acorda cu titlu de despăgubire, considerându-se valoarea revendicată în sumă de 20 000 lei disproporționată, or însăși sentința de condamnare reprezintă un remediu de satisfacție morală a victimei. Prin urmare, în compensarea excedentului valorii pretinse, acțiunea civilă se va respinge.

În contextul celor expuse, instanța constată că în cadrul examinării cauzei s-a demonstrat cu certitudine faptele prejudiciabile săvârșite de către inculpat și urmările prejudiciabile survenite pentru partea vătămată, care a fost depozitată prin înșelăciune de bunuri, care până la moment nu a fost restituit de către inculpat. Or, în esență, linia de demarcație dintre infracțiunea de escrocherie și încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerare două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. La caz, se poate cu certitudine de afirmat, retrospectiv, că inculpatul chiar de la început nu a avut intenția să-i restituie bunurile părților vătămate, în condițiile în care acțiuni în acest sens nici nu au fost întreprinse, iar datorită acestui fapt dânsul a recurs la procedee frauduloase în detrimentul victimelor, invocând diverse motive în acest sens.

Cu referire la pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor suportate în prezenta cauza penală pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei instanța ajunge la concluzia de a o admite integral și constată că partea vătămată Menne ***** în cadrul prezentei cauzei penale a fost reprezentată de avocatul Gheorghe Ionaș, în baza mandatului.

În acest context, instanța reține că Practica Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cheltuielile de asistență juridică relevă că, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Conform art.63, alin.(5) din Legea cu privire la avocatură, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Potrivit prevederilor art.96 alin.(1), (1)¹ din Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată de un avocat, iar alin. (2) al acestui articol prevede că, în cazul în care partea care a câștigat procesul a beneficiat de asistență juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate revine părții care a pierdut procesul.

Astfel, ce ține de capătul de cerere privind încasarea prejudiciului material în suma de 5000 lei, cheltuieli suportate de către partea vătămată pentru asistența juridică, instanța atestă, că în vederea confirmării cheltuielilor de asistență juridică achitate de Menne ***** în mărime de 5 000 lei s-a anexat copia bonului de plata seria WL, nr.990009 din 27.04.2017.

Cu privire la cheltuieli judiciare.

Cu referire la cheltuielile judiciare instanța de judecată reține, că atât din conținutul rechizitoriului, dar și în ședința de judecată, acuzatorul de stat nu a solicitat încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare.

În conformitate cu prevederile art.art.275, alin.(1), pct.4), 382-385, 391, 392-395 din Cod de procedură penală, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se recunoaște vinovat **Lazari *******, născut la *****, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(1) din Codul penal și se liberează de răspundere penală în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere penală.

Se încetează procesul penal, pornit în privința lui Lazari *****, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190, alin.(1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Se admite parțial acțiunea civilă formulată de Menne ***** și Menne ***** împotriva Lazari ***** privind încasarea prejudiciului material și moral, precum și cheltuielilor de judecată.

Se încetează procesul civil în privința Menne ***** în legătură cu decesul persoanei.

Se încasează de la Lazari ***** în beneficiul Menne ***** suma în mărime 1000/una mie/ lei cu titlu de prejudiciu moral, suma în mărime de 5 000 /cinci mii/ lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În restul pretins, acțiunea civilă se respinge ca neîntemeiată.

Sentința poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței
Judecător

Ana CUCERESCU